

Vreemdelingen in de Achterhoek

In Opmerkelijk februari 2008 werd aandacht besteed aan de palmmot, die uit Zuid-Amerika via transporten in ons land terechtgekomen was. Een jaar eerder, in februari 2007 werd in een huis in Lichtenvoorde ook al een grote vlinder gevonden, die de bewoonster nog nooit gezien had. Ze belde de dierenbescherming en daar kreeg ze mijn adres. Ik draag de dierenbescherming een warm hart toe, maar dat ze zich ook bezighouden met vlinders was helemaal nieuw voor me.

Uit de beschrijving via de telefoon kon ik niets opmaken en omdat in die tijd de eerste citroenvlinders vlogen, concludeerde ik voorzichtig dat het wel een citroenvlinder zou zijn. De mevrouw bood aan even langs te komen om de vlinder te laten zien en dat was maar goed ook want het was een heel bijzondere vondst.

Ik kende het dier niet, maar zag al gauw dat het een soort nachtpauwoog moest zijn, die bij ons vooral op de heiden en op schrale graslanden leeft. Via vrienden kwam ik achter het mailadres van Stefan Naumann in Berlijn, een specialist op dit gebied.

Hij vertelde me dat de vlinder *Copaxa lavendera* heette en uit Zuid- of Midden-Amerika kwam. Toen ik dat vertelde aan de mevrouw die de vlinder gevonden had reageerde ze met: "Dat is ook toevallig, daar zijn we vorig jaar met vakantie geweest". Nou, zo toevallig was dat natuurlijk niet, want de rups van dit dier zal wel in de bagage geklommen zijn om zo de reis naar ons land te maken. Het blijft natuurlijk bijzonder dat de familie in Lichtenvoorde van dit alles niets gemerkt heeft.

Stefan Naumann vertelde ook nog dat er meerdere vondsten in Nederland gedaan waren in de afgelopen jaren: Den Helder in 1999, Zwaagwesteinde en Blaricum in 2001, Heemskerk en Nieuwhorne in 2002 en in Yerseke (jaartal onbekend). De rupsen werden gevonden in bloempotten of in boeketten. Het zou volgens hem best mogelijk zijn dat het dier in ons land voet aan wal kreeg omdat de rups een alleseter is en de temperatuur hier in de buurt komt van de temperatuur die de soort gewend is. Als je echter de plaats op de kaart van Nederland bekijkt, liggen die veel te ver van elkaar om te spreken van een beginnende popu-

latie. Om te kijken of er nog meer lavendera's gevonden waren in de Achterhoek, plaatste ik een artikeltje in de lokale dagbladen, maar dat leverde niets op. Dus geen populatie van dit mooie beest in de Achterhoek.

Tekst:
Jaap Zwier

Een paar maanden later werd ik gebeld door een kennis. Hij had een pauwoogpijlstaart gevonden en vroeg of ik die nog wilde zien.

Nu word ik altijd argwanend als er een vlinder meteen op naam gebracht wordt en dus ging ik ernaartoe. Tot mijn verbazing ging het om een vlinder die ik nog nooit gezien had en nergens kon plaatsen. Een prachtig beest met grote 'ogen' op de achtervleugels. Deze keer had ik geen kennis bij de hand die mij een adres van een specialist op dit gebied kon geven, dus begon ik in arren moede maar te zoeken op internet en warempel: het bleek een soort van het geslacht *Automeris* te zijn. Tot op de dag van vandaag weet ik nog niet welke soort *Automeris* het is.

Bij het 'googlen' had ik al wel gemerkt dat er meer dan 100 soorten zijn die soms erg veel op elkaar lijken. Het dier leeft in Zuid-Amerika. Dus stapte ik weer naar mijn kennis en zei, met in mijn achterhoofd het verhaal van de familie in Lichtenvoorde: "Je bent zeker met vakantie in Zuid-Amerika geweest?" "Nee", was het antwoord, "in IJsland, maar vorig jaar waren we in Brazilië". Nu is het niet onmogelijk, heb ik mij laten vertellen, dat een vlinder soms wel twee jaren blijft overliggen voordat hij of zij uitkomt. Dat gebeurt als de omstandigheden extreem zijn. Misschien is het verschil in klimaat tussen Brazilië en Nederland zodanig dat het voor dit dier een extreem iets is.

Nu is het niet onmogelijk, heb ik mij laten vertellen, dat een vlinder soms wel twee jaren blijft overliggen voordat hij of zij uitkomt. Dat gebeurt als de omstandigheden extreem zijn. Misschien is het verschil in klimaat tussen Brazilië en Nederland zodanig dat het voor dit dier een extreem iets is.

Onlangs werd in Zeist eenzelfde *Automeris* gevonden. Misschien hebben lezers van dit verhaal wel soortgelijke vondsten en dan zou het leuk zijn als ik dat hoorde!

